

Cuvânt despre fapta bună mărunță

Mulți consideră că este foarte greu să trăiască conform credinței și să împlinească voia lui Dumnezeu. În realitate, acest lucru este foarte ușor. Trebuie doar să fim atenți la detalii mărunte, la „fleacuri” și să ne străduim să nu cădem în cele mai mici și mai ușoare greșeli.

Aceasta este calea cea mai simplă de a intra în lumea duhovnicească și de a ne apropia de Dumnezeu.

De obicei, omul crede că Creatorul lui îi cere fapte mărețe, un spirit de sacrificiu extrem, o anulare totală a propriei personalități. Astfel, omul ajunge să se sperie atât de mult de aceste gânduri, încât începe să-i fie frică să se apropie în vreun fel de Dumnezeu, se ascunde de El ca Adam atunci când a greșit și, neîncercând măcar să înțeleagă mesajul Cuvântului lui Dumnezeu, își spune: „Oricum nu pot să fac nimic pentru Dumnezeu și pentru sufletul meu, mai bine să stau mai departe de lumea duhovnicească, fără a mă mai gândi la viața veșnică sau la Dumnezeu. Voi trăi așa cum voi putea”.

Chiar la intrarea în lumea duhovnicească există un soi de „hipnoză a faptelor mărețe” („trebuie să fac ceva măreț sau nimic”). Astfel, oamenii ajung să nu mai facă nimic pentru Dumnezeu și pentru sufletele lor. Este uimitor: cu cât omul este mai atent la lucrurile mărunte, cu atât mai mult el tinde să fie anume în aceste lucruri „neînsemnate” onest, curat și credincios lui Dumnezeu. Fiecare om care vrea să se apropie de împărăția lui Dumnezeu, trebuie să-și însușească atitudinea corectă față de lucrurile mărunte.

„Cel ce vrea să se apropie” – aici se și ascund toate problemele întâlnite pe făgașul căutărilor religioase ale omului. De obicei, el ar vrea să intre în împărăția lui Dumnezeu într-un mod cu totul neașteptat pentru el însuși, printr-o manieră magică sau pe merit, printr-o nevoie anume. Dar nici una, nici cealaltă nu duc la descoperirea autentică a lumii superioare.

Omul nu poate ajunge la Dumnezeu printr-o manieră magică, rămânând pe pământ străin de interesele față de împărăția lui Dumnezeu. El nu poate cumpăra comorile Împărăției Cerești prin niște fapte exterioare. Faptele sunt necesare pentru a înrădăcina mai bine în om viața duhovnicească, psihologia cerului, voința luminată, intențiile bune, o inimă dreaptă și curată, iubirea nefățarnică. Tocmai prin fapte mărunte, săvârșite zilnic, toate acestea încolțesc și se înrădăcinează în om.[...]

Aș vrea să atrag o atenție deosebită fiecărui om asupra lucrurilor foarte mici, extrem de ușoare, dar și esențiale pentru el.

„Iar cel ce va da de băut unuia dintre aceștia mici numai un pahar cu apă rece, în nume de ucenic, adevărat grăiesc vouă: nu se va pierde plata sa” (Mt. 10, 42).

Acest cuvânt al Domnului reprezintă formula superioară care arată importanța binelui mărunț. În vremurile Mântuitorului, Palestina nu era un deșert, așa ca în zilele noastre. Ea era o țară înfloritoare, îndestulată cu umiditate, și de aceea, un pahar cu apă rece reprezenta o cantitate neînsemnată [pentru localnici], dar destul de prețioasă pentru persoanele care călătoreau mai mult pe jos. Dar Domnul nu se limitează doar la aceasta, la a le indica importanța unui lucru mărunț – un pahar cu apă rece, El mai adaugă că acesta trebuie să fie dat măcar „în nume de ucenic”. Acesta este un detaliu remarcabil. Ar trebui să ne aplecăm cu mai multă atenție asupra lui. În viață, cele mai bune fapte trebuie făcute întotdeauna în numele lui Hristos, în numele Domnului.

„Binecuvântat este cel (ceea) ce vine” – în orice privință – *„în numele Domnului”* (Ps. 112, 26), în numele lui Hristos. Duhul, numele lui Hristos, conferă tuturor lucrurilor și faptelor o valoare veșnică, oricât de mici ar fi acestea. Și orice dragoste umană jertfelnică, pe care există pecetea iubirii lui Hristos, face să fie important și prețios orice cuvânt, orice gest, orice lacrimă, orice zâmbet, orice privire a omului. Iată că Domnul ne spune cu claritate că fapta bună mărunț, care nici nu a fost măcar săvârșită în numele Lui, ci doar în numele unui ucenic de-al Său, reprezintă o mare comoară în veșnicie.

Evident că faptele noastre bune pot fi, și adesea sunt, egoiste, pătrunse de o viclenie ascunsă. Domnul ne arată acest lucru și ne recomandă să îi invităm în casa noastră nu pe cei care ar putea să ne răsplătească printr-o invitație asemănătoare, ci persoanele care au nevoie de ajutorul, sprijinul și încurajarea noastră. Uneori musafirii noștri sunt sursa slavei deșarte, a calomniilor și a variatelor vanități. Cu totul altceva presupune o conversație prietenoasă, de calitate. Aceasta este binecuvântată, ea întărește sufletele și le face mai persistente în bine și în adevăr, pe când cultul comunicării perfide din lumea modernă este o boală care distruge acum oamenii și civilizația.

În orice act de comunicare umană ar trebuie să fie prezent numaidecât Duhul cel bun al lui Hristos, fie în manifestarea lui evidentă, fie în mod ascuns. Această prezență tainică a Duhului lui Dumnezeu, în contextul unui dialog uman simplu și bun, creează acea atmosferă de „ucenicie” despre care ne vorbește Domnul. „În nume de ucenic” – aceasta este prima treaptă în comuni-carea cu o altă persoană, făcută „în numele Domnului Iisus Hristos însuși”...

Există multe persoane care, încă necunoscându-L pe Domnul și nici admirabila relație cu o altă persoană, care poate fi clădită „în numele Lui”, deja au dobândit în relațiile lor această comuniune umană pură, care îi apropie de Duhul lui Hristos. Pe această primă treaptă a binelui, pe care Domnul a prezentat-o sub forma oferirii unui pahar de apă „în nume de ucenic”, ar putea să ajungă mulți sau chiar toți, precum și să înțeleagă literal aceste cuvinte ale lui Hristos și să se străduiască să-l ajute pe orice

om. Niciun moment al unei asemenea atitudini nu va fi uitat înaintea lui Dumnezeu, precum nicio singură pasăre mică nu este uitată înaintea Tatălui ceresc (vezi Lc. 12, 6).

Dacă oamenii ar fi fost înțelepți, toți ar fi aspirat să-și asume această lucrare mică și foarte ușoară, prin care și-ar fi putut agonisi o comoară veșnică. Marea salvare a oamenilor constă în faptul că ei se pot împărtăși din pomul vieții, prin intermediul celui mai neînsemnat altoi: fapta bună. Nu este deloc necesar să altoim o tulpină întreagă de măr roditor la mărul cel sălbatic. Este suficient să luăm un altoi mic și să-l alipim de una dintre ramurile puietului sălbatic.

De asemenea, pentru a dospa un vas de aluat, nu trebuie să îl amestecăm cu o cantitate similară de drojdie. Este de ajuns să punem doar puțină drojdie și întregul aluat va dospa. La fel se întâmplă și cu faptele bune: cea mai mică dintre ele poate produce efecte majore. Iată de ce nu trebuie să ignorăm faptele bune mărunte, spunându-ne: „De vreme ce nu pot face vreo faptă bună mare, nu mă voi îngriji deloc să fac fapte bune“.

Cât de importantă este pentru un om o faptă bună mărunță, o demonstrează incontestabil chiar însăși faptul că răul cel mai mic este extrem de dăunător pentru el. Să presupunem că mi-a intrat un fir de praf în ochi - ochiul meu nu mai este în stare să distingă nimic, chiar și cu celălalt ochi îmi vine greu să văd ceva. Un rău mic, căzut ca firul de praf în ochiul sufletului, îl abate pe om imediat de pe drumul vieții. Ni se pare un fleac a scoate din ochiul nostru fizic sau al altuia, ori chiar din cel sufletesc, acest fir de praf, dar acest act reprezintă un bine, fără de care nu am putea trăi.

Într-adevăr, binele mărunț este mult mai necesar, mult mai ființial lumii decât cel măreț. Fără faptele bune mărețe oamenii ar putea trăi, pe când fără cele mărunte nu. Omenirea piere nu din cauza insuficienței faptelor bune mărețe, ci din pricina lipsei celor mici. Binele măreț nu este decât acoperișul care se sprijină pe pereții con-struiți din cărămizile binelui mărunț.

Așadar, Creatorul i-a încredințat omului să împlinească pe pământ cele mai mici, cele mai ușoare fapte bune, El însuși luându-și angajamentul să le realizeze pe toate cele mari. Și aici, prin cel care realizează binele mărunț, Domnul însuși îl făurește pe cel măreț. Binele nostru mic Creatorul îl transformă într-un bine mare. Dacă Dumnezeuul nostru este Cel care a creat totul din nimic, oare El nu este capabil să facă ceva măreț din ceva foarte mic?

Precum mișcării pe verticală i se împotrivesc aerul [prin presiunea atmosferică] și pământul [prin gravitație], astfel și oricărui, chiar și celui mai neînsemnat și ușor bine, i se împotrivește rutina. Această stare de inerție a fost ilustrată de Mântuitorul într-o pildă foarte scurtă: „*nimeni, bând vin vechi, nu voiește de cel nou, căci zice: E mai bun cel vechi*“ (Lc. 5, 39). Orice om care locuiește în lume este legat de cele cu care s-a obișnuit. El s-a obișnuit cu răul, îl consideră starea sa

normală de existență, iar binele i se pare nefiresc, constrângător și imposibil de realizat pentru el. Dacă omul s-ar fi obișnuit cu binele, el l-ar înfăptui nu pentru că trebuie făcut, ci pentru că nu ar putea să nu-l facă, așa precum omul nu poate să nu respire, iar pasărea să nu zboare.

O persoană bună din punct de vedere mental se în-tărește și se mângâie în primul rând pe sine însuși. Și acest lucru nu este sub nici o formă egoism, așa cum cred unii pe nedrept, nicidecum! Aceasta este o manifestare firească a binelui lipsit de viclenie, care îi aduce o bucurie duhovnicească superioară celui care îl săvârșește. Binele autentic întotdeauna îl mângâie în profunzime și cu o puritate neîndoielnică pe cel care-și unește sufletul cu el. Nu poți să nu te bucuri atunci când ai ieșit din obscuritatea subterană la lumina soarelui, la frumusețea spațiilor verzi și la adierea mirosului îmbătător al florilor. Nu putem să-i reproșăm unei persoane că: „Tu ești egoist, fiindcă te bucuri de propria bunătate“. Aceasta este singura formă de bucurie lipsită de egoism: bucuria binelui, bucuria împărăției lui Dumnezeu. Prin această bucurie omul se va mântui de rău, el va viețui cu ea în veșnicie cu Dumnezeu.

Unei persoane care nu a experimentat bunătatea adevărată, aceasta i se pare un chin zadarnic, ce nu folosește la nimic... Există o stare de liniște falsă, din care omului îi este dificil să iasă. Precum copilului îi vine greu să iasă din burta mamei în această lume, așa și unui prunc duhovnicesc îi este dificil să se rupă de trăirile și gândurile sale mărunte, canalizate doar spre procurarea unui folos egoist pentru propria persoană, și să le în-drepte în direcția îngrijirii de o altă persoană, de care nu este legat în vreun fel.

Convingerea că starea cea veche, cunoscută și obișnuită, este întotdeauna mai bună decât una nouă, necunoscută, este caracteristică fiecărui om neluminat. Pe când cei care au început să crească [duhovnicește], pășind pe drumul foamei și a setei de adevărul lui Hristos și a sărăciei cu duhul, încetează să-și mai deplângă starea de înapoiere și imobilitatea viselor lor, dobândite și însușite de-a lungul vieții... Umanitatea renunță cu greu la cele cu care s-a obișnuit. Pe de altă parte, probabil că tocmai acest fapt o și păzește de o obrăznicie nestăpânită și de căderea într-un abis mai mare. Picioarele blocate în mlaștină îl împiedică uneori pe om să se arunce cu capul în beznă, dar mai adesea se întâmplă ca mlaștina să-l împiedice pe om să urce pe muntele Teofaniei sau, cel puțin, să iasă la pământul tare al ascultării cuvântului lui Dumnezeu.

Prin fapte mici, ușoare, făcute cu o lejeritate neobișnuită, omul se deprinde din ce în ce mai mult cu binele și începe să-i slujească fără să vrea, dar din inimă, sincer, și astfel intră în contact tot mai mult cu atmosfera binelui, prinzând rădăcini în noul țărâm – cel al binelui. Rădăcinile vieții omenești se adaptează cu ușurință la acest sol al binelui și curând ajunge să nu mai poată trăi fără el. Așa se mântuiește omul: de la

ceva mic provine ceva mare. Cel credincios în puține ajunge să fie credincios în multe (vezi Lc. 16,10).

De aceea, eu nu înalț un imn de laudă binelui, ci faptului cât de mic și insignifiant este el... Nu doar că nu vă mustru pentru faptul că sunteți preocupați de lucruri mărunte în săvârșirea binelui și că nu vă asumați vreun sacrificiu măreț, ci, dimpotrivă, vă rog să nu vă mai gândiți la nici un fel de sacrificii mărețe, dar în nici un caz să nu neglijați lucrurile mărunte dintr-un bine făcut.

Vă invit, dacă doriți, să nu vă lăsați cuprinși de o furie nestăpânită decât într-o situație excepțională, dar să nu vă mâniați din cauza unor lucruri mărunte „*pe fratele vostru în zadar*” (Mt. 5, 22). Inventati orice minciună doriți într-o problemă care vă depășește, dar nu-i spuneți fratelui vostru neadevărul în viața de zi cu zi. Vi se pare un fleac, dar încercați să procedați așa, și veți vedea urmările. Lăsați la o parte toate dezbatările legate de este sau nu permis să fie omorâți milioane de oameni – femei, copii și bătrâni – și încercați să vă manifestați simțul moral în „fleacuri”: nu mai omorâți niciodată persoana aproapelui vostru, prin cuvânt, prin aluzie sau gesturi, căci binele constă în a te abține de la rău. Astfel, prin lucrurile mărunte, veți putea cu ușurință, pe neobservate și lejer, să realizați multe.

Vă vine greu să vă treziți noaptea pentru rugăciune? Rostiți-o dimineața. Dacă nu puteți acasă, cel puțin atunci când vă îndreptați la locul de muncă și mintea vă este liberă. Spuneți Tatăl Nostru, și fie ca toate cuvintele acestei rugăciuni scurte să capete un ecou în inima voastră. Iar înainte de somn, faceți-vă semnul crucii, încredințându-vă din toată inima în mâinile Tatălui ceresc. Aceste lucruri sunt extrem de ușor de făcut.

Și dați, dați apă fiecăruia care are nevoie de ea, oferiți-i un pahar plin de simplă implicare oricărui om care are nevoie de ea. Această apă se găsește oriunde, curg râuri întregi, nu vă fie frică, nu va seca izvorul; oferiți-i fiecăruia câte un pahar.

O, minunată cale a împlinirii faptelor mici, ție îți înalț un imn! Oameni buni, împrejmuiți-vă, înconjurați-vă cu fapte bune mărunte, cu lanțul sentimentelor, al gândurilor, al cuvintelor și al faptelor bune mici, ușoare, simple, care nu vă costă nimic.

Să lăsăm cele mari și grele celor care le iubesc, iar nouă, cei care încă nu le-am îndrăgit pe acelea, Domnul din milostivirea Sa ne-a lăsat pretutindeni, precum sunt apa și aerul, o dragoste mărunță [pe care o putem trăi].

(din: Arhim. Ioan Krestiankin, Unui fiu duhovnicesc necunoscut, Editura Doxologia, 2016)